

เทศน์เช้า วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะมันสะท้อนหัวใจเรานะ การสะท้อนหัวใจ เห็นใหม่ เวลา
สุขเวลาทุกข์ใจ เวลาที่มีความสะท้อนใจนะ ขนพองสยองเกล้า ! เวลาขนพองสยองเกล้า
มันมาจากไหนล่ะ มันมาจากความรู้สึก ถ้าความรู้สึกสะท้อนใจนะ ขนลุกขนชัน ! น้ำหู
น้ำตาไหล มันมาจากไหนล่ะ มันมาจากหัวใจนะ

เวลาทุกข์เวลายาก ไม่มีใครรู้ใครเห็นมัน แต่เวลามันสะท้อนใจ มันขนพองสยอง
เกล้า การขนพองสยองเกล้ามันเกิดจากอะไร เกิดจากความรู้สึก เห็นใหม่ ธรรมะเข้าสู่
ความรู้สึกอันนี้ ! เราเป็นคนที่มีศักยภาพ เราเป็นคนดี คนดีที่ไหน คนดีที่เราสำนึกรู้จักตัว
เราเอง ความสำนึกรู้จักตัวเราเอง...

สมบัติที่มีคุณค่าทางโลก ปัจจัยเครื่องอาศัยมันเป็นสมบัติของโลก สมบัติของเรา
คือคุณงามความดีของเรา สมบัติของเราคือความสุขความทุกข์ของเรา สมบัติของเรา มัน
วางอารมณ์ความรู้สึกในหัวใจของเรา อารมณ์ความรู้สึกไม่ใช่ใจ แต่หัวใจมันอาศัย
ความรู้สึกนั้นเพื่อแสดงตน ถ้าไม่มีอารมณ์ความรู้สึก แล้วหัวใจมันอยู่ที่ไหน พลังงาน
เฉยๆ มันอยู่ที่ไหน !

เพราะเราไม่เคยรู้จักพลังงานอันนี้กัน เราเห็นแต่อารมณ์ความรู้สึก แล้วอารมณ์
ความรู้สึกมันโดนครอบงำด้วยความไม่รู้ อวิชาคือพลังงานที่ไม่มีสติปัญญา แต่ถ้า
พลังงานที่มีสติปัญญานะ สัมมาสมาธิเป็นพลังงานที่มีสติปัญญา มีสติปัญญา..

อวิชา ปัจจยา สังขารา วิชา ! วิชามันทำลายกิเลส เห็นใหม่ วิชาความรู้
อันนั้น พลังงานที่มันไม่เป็นวิชานี้มันครอบงำไว้ สิ่งที่ครอบงำอยู่นี้คืออารมณ์
ความรู้สึก ! อารมณ์ความรู้สึกเราควบคุมมันไม่ได้ อารมณ์ความรู้สึกมันเร้าหัวใจ อารมณ์
ความรู้สึกเป็นวิญญาน

วิญญาณในชั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ... วิญญาณในอายตนะ.. วิญญาณเป็นอาหารของใจ.. ใจเสวยอารมณ์ เสวยความรู้สึกด้วยความไม่รู้! ด้วยความไม่รู้เราก็แสวงหาสิ่งที่เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยในโลกนี้ มีสิ่งใดสะท้อนหัวใจเพราะความไม่รู้เห็นไหม

ได้ทรัพย์สมบัติ ได้ลาภสักการะมานี้ชนพองสยองเกล้า ! ชนพองสยองเกล้าที่เรา มีบุญวาสนา เราได้ทรัพย์สมบัติ เราได้ทุกสิ่งสมความปรารถนา แต่มันเป็นสมบัติของโลก แต่เพราะเรามีความรู้สึก ! มีความรู้สึก มีสติปัญญา เรารับรู้ถึงจิตวิญญาณของเรา

จิตวิญญาณ เห็นไหม ปฏิสนธิจิต จิตที่มันพาเกิดเป็นมนุษย์นี้... เกิดเป็นมนุษย์แล้วมีการพลัดพรากเป็นที่สุด ! ต้องตายไปข้างหน้าแน่นอน ไม่วันใดวันหนึ่งก็ต้องพลัดพรากจากชีวิตนี้ไป..

พลัดพรากจากชีวิตนี้ไป คือพลัดพรากจากสิทธิเสรีภาพของความเป็นมนุษย์นี้ไป แต่หัวใจมันไม่ได้พลัดพรากไปจากไหนเลย หัวใจหลุดออกจากร่างกายนี้ไป มันไปเสวยตามเวรกรรมของมัน เวรกรรมที่มันสร้างมาด้วยอวิชา เห็นไหม อวิชา !

แต่เรามีหมุกณะ เรามีครูมีอาจารย์คอยเตือนสติเรา พอเตือนสติเราแล้ว เราก็สร้างคุณงามความดี ! ความดี เห็นไหม “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

ทำดี.. ทำคุณงามความดีของเรา นี้เราเสียสละ คุณิ ชีวิตของเขา... เราเป็นนักพรตเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมาอยู่วัดอยู่วา เรามีศีล เรามาถือพรหมจรรย์... ความถือพรหมจรรย์นี้มันเข้ามาใกล้ตัวเราเองมากขึ้น มันเข้ามาตามความรู้สึกนี้มากขึ้น เรารักษาความรู้สึกของเรา ความรู้สึกอันนี้ที่มันไม่มีใครควบคุม ที่มันไม่รับรู้สักต่างๆ ที่มันเป็นอวิชา ที่มันไม่รับรู้ตัวมันเอง เห็นไหม

เรามาประพฤติพรหมจรรย์ เรามาอยู่วัดอยู่วา นี้เพื่อบำรุงรักษา.. เพื่อถนอม เพื่อรักษาให้สิ่งนี้มันรู้จักตัวของมัน มันรักษาตัวมันรอด ! รักษาตัวรอด เห็นไหม เวลาชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาจิตออกจากร่างนี้ไปมันช่วยตัวเองไม่ได้

คูลี เหมือนเวลาเขาดิ่งพสุธา เขาอยู่กลางอากาศเขาจะช่วยตัวเองได้ไหม เขาช่วยตัวเองไม่ได้ เขาระโคคมาจากเครื่องบินนี้ เขาช่วยตัวเองไม่ได้หรอก ถ้าร่วมเขาไม่กาง ร่างกายเขาต้องกระทบพื้นดินตายทันที

จิตออกจากร่างไปมันเป็นนามธรรม มันอาศัยอะไร..? ในปัจจุบันจิตมันอยู่ในร่างกายนี้ ! แล้วร่างกายนี้อยู่บนเครื่องบิน เรายอยู่บนเครื่องบิน คือเครื่องบินนี้รับเราไว้

นี่ก็เหมือนกัน “สถานะของมนุษย์” เราอยู่ในสถานะของมนุษย์ มีมนุษย์รับหัวใจนี้ไว้ เวลาหัวใจนี้มันออกจากร่างนี้ไป แล้วมันไปอยู่บนอะไร... มันไปอยู่บนอะไร นั่นคือบุญกรรมของมันต้องรับมันไป บุญกรรมเท่านั้น !

เราดิ่งพสุธามานี้ เราจะช่วยเหลือตัวเราเองได้อย่างไร เราจะทำตัวเราเองได้อย่างไร เห็นไหม เวลาจิตมันออกจากร่างนี้ไป จิตนี้เป็นนามธรรม.. แต่ถ้าเรามีความรู้สึกคนจะดิ่งพสุธา คนที่จะระโคคจากเครื่องบินมา นี้เขามีความพร้อมของเขา เขาบังคับตัวเขาได้ เขามันบังคับร่วมเขาได้ เขามันบังคับสิ่งใดๆ ได้เลย เขาไปด้วยความพร้อมนะ

นี่เราสร้างคุณงามความดีเพราะเหตุนี้ ! เราสร้างคุณงามความดีเพราะอะไร เพราะเวลาจิตออกจากร่างนี้ไป ใครเชื่อหรือไม่เชื่อนั้นมันเป็นเรื่องของเขา แต่ความจริงก็คือความจริง เพราะมันเป็นของจริงๆ อยู่ว่าทุกคนเห็นคนตายอยู่ทุกวัน นี่มันต้องตายแน่นอน ตายไปข้างหน้า

แต่ถ้าในปัจจุบันนี้เรามีสติปัญญา เราถือพรหมจรรย์ เรารักษพรหมจรรย์พรหมจรรย์นี้เพื่ออะไร.. พรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ ! ไม่ใช่พรหมจรรย์เพื่อสิ่งใดๆ เลย ถ้าพรหมจรรย์เพื่อสิ่งใดๆ เลย เห็นไหม อย่างนั้นมันส่งออก ! พรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ พรหมจรรย์ถือศีล ๘ ถือหัวใจ ถ้ามันเข้าไปสู่หัวใจของเราเนะ นี้ความสุขเกิดจากหัวใจ..

ความสุขเกิดจากข้อเท็จจริง ไม่ใช่ความสุขเกิดจากอามิส จากความสุขของโลก ! ความสุขจากอามิส คือความสุขจากสิ่งที่ได้สมความปรารถนา แต่ความสุขของเราละ.. เราตั้งใจเราทำสมาธิ เราตั้งใจทำปัญญาไม่ใช่ความปรารถนาหรือ ? มันเป็นการปรารถนา.. แต่เพราะมีความปรารถนามันถึงเกิดค้นหา

แต่โดยจิตใต้สำนึก โดยข้อเท็จจริง เห็นไหม พลังงานที่ให้ความร้อน จิตนี้มันให้ความรู้สึกอยู่แล้ว จิตใต้สำนึก ธรรมชาติของจิตทุกดวงจิตต้องการความดี ต้องการพ้นจากทุกข์ทั้งนั้นแหละ แต่มันทำไปไม่ได้ ! มันทำไปไม่ได้เพราะมันไม่มีคนบอกกล่าวมัน เพราะมันไม่รู้จักตัวมันเอง มันไม่รู้จักริยตั้จ มันไม่รู้จักความจริง มันไม่รู้จักสิ่งใดๆ เลย

ถ้าเราทำความสงบของใจ พรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์เห็นไหม ! พอพรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์แล้ว นี่มันเป็นเจตนา มันเป็นตัวหาใหม่..

มันเป็นมรรค ! เป็นมรรคเพราะอะไร เพราะเราอยากทวนกระแส เราไม่ได้อยากไปตามกิเลสอวิชชาที่อยากไปตามกระแส คุณี พลังงานมันส่งออกมา น้ำมันไหลลงต่ำ นี่ความคิดส่งออก ! ความคิดส่งออก แต่เราต้องการความสงบของใจ เราจะทวนกระแสกลับเข้าไป เห็นไหม อย่างนี้มันเป็นมรรค ! เป็นมรรคเพราะ โลกนี้เขาไม่คิดกัน

โลกนี้เขาไม่เคยคิดอย่างนี้กัน โลกนี้เขาจากพลังงานออกมา เขาจากความคิดของเขาออกมา เขาบริหารจัดการของเขา เขานี้เป็นปัญญาของเขา

“นี่เป็นโลกียปัญญา... ปัญญาเกิดจากภพ ! ปัญญาเกิดจากอวิชชา”

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา นี่เรามีความอยากใหม่... อยาก ! เห็นไหม คุณี เราเป็นนายพรานที่จะจับปลา เรารักษารักษาของเรา เราอยู่ที่แม่น้ำนะ เราพยายามรักษาของเรา ในลำธารต่างๆ ปลาขึ้นมาในน้ำนี่เราจะจับมัน เราตั้งสติเพราะเราจะจับ.. สิ่งที่เราจะจับปลา คือเราทำคุณงามความดีของเรา

นี่ก็เหมือนกัน เราจะจับหัวใจของเรา เราจะมีสติปัญญาของเรา เราทำคุณงามความดีอย่างนี้ เราทำคุณงามความดี.. อย่างเช่นเขาจับปลา นี่เขาเป็นพรานกับปลานะ แต่ นี่จิตจับจิต ! ตัวเราเองจะจับตัวเราเอง.. ตัวเราเองจะค้นคว้าตัวเราเอง.. ตัวเราเองเพื่อค้นคว้าหาตัวเราเอง นี่มันเป็นความดีทั้งนั้นแหละ ถ้าคุณงามความดีนี้เกิดขึ้นมากับเรา เห็นไหม สิ่งที่เป็นคุณงามความดีเกิดขึ้นมากับเรา

“นี่พรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์... ความดีเพื่อความดี”

ถ้าความดีเพื่อโลกนะ เราทำสิ่งใดก็เพื่อโลก ถ้าเพื่อโลก นี่โลกธรรม ๘.. โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ สรรเสริญนินทา นี่เราทำเพื่อโลก แต่ถ้าเราทำพรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ของเรา เราทำความดีเพื่อความดีของเรา

ความดีคือความดี ! สิ่งที่เกิดจากความดี เห็นไหม คุณดู ถ้าร่มไม้ที่มีใบขนาดกทิบ สิ่งที่ทำให้ความร่มเย็นเป็นสุข นกกาก็อาศัย ทั้งมนุษย์ทั้งสัตว์ก็อยากไปหาความร่มเย็นจากสิ่งนั้น แล้วถ้ามันมีผลไม้มันก็เป็นอาหารของสัตว์ นี่สัตว์มันพึ่งพาอาศัย

นี่ก็เหมือนกัน ความร่มเย็นเพื่อเรา.. ถ้ามันเป็นความร่มเย็นของเรา เราพึ่งพาอาศัยเราได้ นี่เราจะเป็นที่พึ่งพาอาศัยของสังคมได้ ถ้าสังคมพึ่งพาอาศัยได้ แล้วพึ่งพาอาศัยที่ไหน คุณดู เวลาเรารักษาคนไข้ เรารักษาที่ไหนล่ะ เรารักษาที่ตัวคนไข้ นั่นใช่ไหม แล้วรักษาใจของเราละ เวลาเรารักษาใจของเรา เราเข้าใจใจของเราไปหมดแล้ว

นี่สิ่งที่เกิดขึ้นมาจากใจเรา .. “จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง” ถ้าใจของเรา.. เรายังเข้าใจใจของเราไม่ได้ แล้วเราจะไปรักษาใคร ! ถ้าหัวใจเราไม่ได้รักษาใคร เรามีตำรา ก็กวางตำรารักษากันเลย เอาตำรามากางว่าต้องรักษาอย่างนั้น.. ต้องรักษาอย่างนั้น กวางตำราแล้วดูตามตำรา อย่างนั้นมันรักษาได้ไหมละ

แต่ถ้าเราเคยเป็นไข้ หรือหัวใจเรามีความเป็นพิษของมัน แล้วเราแก้ไขของเราได้ “จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง” ทุกดวงใจเป็นอย่างนี้หมด ! มันเป็นโดยสัญธรรมเลย ถ้าโดยสัญธรรม นี่เราทำของเราได้แล้ว เรารู้ของเราได้แล้ว ว่ามันเป็นอย่างนั้น.. มันเป็นอย่างนั้น นี่มันไม่ต้องดูตำรา

ตำราส่วนตำรานะ.. แต่ใจเราไม่รู้ถ้าดูตามตำรานะ ตำราแล้วเราก็ต้องมาเทียบเคียงก่อนว่า เป็นอย่างนั้นจริงหรือเปล่า เป็นอย่างนั้นหรือเปล่า แล้วเราถึงรักษาไปเห็นไหม

“ฉะนั้นการรักษาที่เยี่ยมที่สุด คือรักษาใจเราก่อน” เราต้องรักษาใจเราให้ได้ ! ถ้าเรารักษาใจเราให้ได้แล้ว นี่ตำราส่วนตำรานะ

นี่ก็เหมือนกัน เราศึกษาดำรงกันเพื่อโลก เพื่อสงสาร เราจะช่วยเหลือคนอื่นไปหมดเลย แต่เราช่วยตัวเองไม่ได้เลย เราช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ แล้วเราจะไปช่วยเหลือใคร เราต้องช่วยเหลือตัวเองก่อน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาที่โคนต้นโพธิ์องค์เดียว เห็นไหม นี่เป็นครูของเทวดา ของอินทร์ ของพรหม เป็นครูของทั้งหมด เป็นศาสดา เป็นผู้สั่งสอน เป็นผู้อบรม เป็นผู้ชี้แนะ ให้มีความสุขกับโลกธาตุนี้มหาศาลเลย

ถ้าเราช่วยตัวเองได้นะ คุณ สิ่งที่ยึดมั่นเป็นพลังงาน สิ่งที่เป็นหัวใจที่ครอบงำโลกธาตุ มันให้ประโยชน์กับสังคมได้มากมายขนาดนั้น แล้วตัวมันเองจะมีคุณค่าแค่ไหน ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามา เราก็รู้แล้วว่าสัมมาสมาธิ ความสงบของใจมันร่มเย็นเป็นสุขแค่ไหน ถ้าเกิดปัญญาญาณขึ้นมา อริยสัจมันเกิดขึ้นมา มรรคญาณมันเกิดขึ้นมา นี่มีการกระทำ มีกิจจญาณ สัจจญาณ เห็นไหม

“ถ้าเราไม่มีกิจ ๑๒ เราจะไม่ปัญญาตนว่าเราเป็นพระอรหันต์” นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ในธรรมจักร

ถ้าจิตมันไม่มีการกระทำ จิตมันไม่มีความเป็นไป... ถ้าจิตไม่มีการกระทำ จิตไม่มีความเป็นไป เห็นไหม มีสิ่งที่เป็นการกระทำขึ้นมา มันเกิดจากการกระทำของเรา แล้วจิตของเรามันทำ นี่โง่งาน ! “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

งานของโลกเขา เขากำกันเพื่อประโยชน์ของโลกเขา โลกธรรม ๘..

งานของพระเรา นะ คุณ เคนจกรรม นั่งสมาธิ ภาวนา ! เคนจกรรม นั่งสมาธิ ภาวนา นั่นก็กิริยาเฉยๆ ถ้าหัวใจมันไม่เป็นไป นี่มันจะเกิดสิ่งใดขึ้นมา

ถ้าหัวใจมันเป็นไปขึ้นมา เห็นไหม หัวใจมันเป็นไป มันเป็นไปขึ้นมาจากอะไร เกิดสติปัญญาขึ้นมา แล้วเกิดสติปัญญาขึ้นมา นี่ คุณคุณค่าของแร่ธาตุ คุณค่าของกรวด ของทราย คุณค่าของเพชรนิลจินดา มันมีคุณค่าแตกต่างกันอย่างใด

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นตำราๆ นี่มันเป็นเครื่องชี้นำธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะเป็นธรรมชาติ.. สิ่งต่างๆ เป็นธรรมชาติ เราก็เป็นธรรมชาติ โลก

นี่เป็นธรรมชาติอยู่แล้ว ความทุกข์ก็เป็นธรรมชาติ แล้วทำไมถึงมันไม่ได้ละ.. แต่ถ้าเป็น เพชรนิลจินดาขึ้นมาเนะ

“จิตที่มันเป็นขึ้นมาเนี้ มันมหัศจรรย์กว่านั้นเยอะ ! มันมหัศจรรย์กว่าสิ่งที่เรา คาดหมายไว้มากนัก !”

“โลกียปัญญา” ปัญญาที่เราคิดขึ้นมา ปัญญาที่เราใช้สมองขึ้นมา นี่มันกระดาศ ทั้งนั้นเลย ปัญญาจากกระดาศ ปัญญาจากกภ !

แต่ถ้า “ภาวนามยปัญญา คือปัญญาจากจิต” ปัญญาเกิดจากสิ่งที่มันเป็นความชั่วร้าย ! อวิชชามันอยู่ที่นั่น ! นี่มารมันอยู่ที่นั่น แล้วปัญญาเข้าไปชำระล้างมาร

คุณิ ความลึกถึกลับมหัศจรรย์ของกรวดกับเพชรมันแตกต่างกัน ปัญญาที่การ วิปัสสนานี้มันแตกต่างกับปัญญาโลกๆ มหาศาลเลย ปัญญาที่เราคิดกันอยู่เนี้ แม้แต่ศึกษา ธรรมะของพระพุทธเจ้าก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี้ มันมี คุณค่าที่ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าปฎิญาณตนเป็นพระอรหันต์

นี่ปัญจวัคคีย์.. “เราไม่เคยเป็น.. เราก็บอกว่าไม่เป็น ! บัดนี้เราเป็นแล้ว เธอจงเงี่ยหู ลงฟัง !”

นี่ปัญจวัคคีย์.. ปัญจวัคคีย์ผู้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ผู้ที่สม บุกสมบันมาด้วยกัน เห็นไหม นี่มันก็เกิดทิฐิมานะ ความดีเสมอตน ดีความเสมอกัน แล้ว ก็ว่า “กลับมาอีกมาก กลับมาฉันอาหาร แล้วจะมาสอนเราได้อย่างไร” แต่พอใจมันเป็น ขึ้นมาแล้ว เห็นไหม “เธอจงเงี่ยหูลงฟัง !”

นี่จากใจที่เป็นอวิชชา จากใจที่เป็นโลกียปัญญา จากใจที่เคยสัมผัสกันมาด้วยกัน กับใจที่มันเป็นเพชร กับจิตใจที่มันเกิดมรรคญาณ นี่กิจ ๑๒ ที่มันเกิดขึ้นมา การกระทำ ของเรานี้มันเกิดกิจ ๑๒ ขึ้นมา เห็นไหม

ความดีความชั่ว ! ความดีความชั่วเนะ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ในเมื่อทำดีได้ดี ดี ของใคร.. ดีของโลก ก็เป็นความดีของโลกๆ เขา ถ้าดีของธรรมละ.. แต่เรานี้เราเป็นชาว

พุทธ เราก็ต้องมีทาน ศีล ภาวนาใช้ใหม่ เราก็มีพื้นฐานของเรา มาฐานของเจดีย์มันกว้างมาก คุณตัวเจดีย์ดี แต่ปลายยอดเจดีย์มันมีส่วนน้อยมาก

นี่ก็เหมือนกัน ฐานของเรา.. ฐานของจิตของเรา ฐานของตัวของเรา เราทำทาน ทำศีล ภาวนา... ทาน เห็นใหม่ คุณทำงานง่าย ๆ อย่างนี้ เรายังต้องชวนขวยกั้นขนาดนี้ ทำงานง่าย ๆ ทำง่าย ๆ มันเกิดจากไหน ...

“การเสียดละหลุดออกไปจากใจ เกิดผลกลับมาทันที” หลุดออกไปจากใจ.. ไม่ใช่ หลุดออกไปจากมือ นะ มือนี้ใจมันสั่ง “หลุดออกไปจากใจ” ใจมีเจตนา ใจมีการกระทำ หลุดออกไปจากใจ ! มันย้อนกลับไปที่ใจ

เพราะใจเป็นคนทำ ใจเป็นเจตนา นั้น ถ้าใจเป็นคนทำนะ ใจมีการฝึกฝน เห็นใหม่ ของที่หลุดออกไป คุณ เรายัดค้ำไว้ไม่ออกจากค้ำไม้นั้นไป นี่ความตระหนี่ถี่เหนียว ความดิฉินนิทานในหัวใจนี้มันได้หลุดออกไป เพราะเรามีการเสียดละ มีการฝึกหัด.. มีการฝึกหัดโดยที่ไม่ได้คิดถึงอารมณ์ความรู้สึก แต่มันคิดถึงวัตถุนั้น แต่วัตถุนั้นมันมีอารมณ์ความรู้สึก มีหัวใจนี้เป็นผู้ที่เป็นเจ้าของ มันมีการเสียดละมา นี่คือผลของทาน !

“ทาน.. ศีล.. ภาวนา..”

ผลของศีล ! ผลของศีลคือความปกติของใจ...

ผลของภาวนา พอเกิดภาวนานี้มันจะหุดตาตื่นใจ มันจะหุดตานี้พองไปหมดเลย โอ้อโฮ.. ปัญญาเป็นอย่างนี้หรือ..? ปัญญาเป็นอย่างนี้หรือ..? ปัญญาเกิดจากสมาธิมันเป็น อย่างนี้หรือ...? ปัญญาที่ฆ่ากิเลสมันเป็นอย่างนี้หรือ..? ไม่ใช่ปัญญาตะครุบเงากันอยู่ อย่างนั้นแหละ ! ปัญญาตะครุบเงากันอยู่อย่างนั้น ว่านี่มันเป็นปัญญาโลกๆ เห็นใหม่

“โลกียปัญญา-โลกุตตรปัญญา” ปัญญาของโลกเขากับปัญญาของธรรม

ปัญญาของธรรมคือภาวนามยปัญญา จะเกิดจากการภาวนา ไม่เกิดจากที่ไหน ไม่เกิดจากที่ใดทั้งสิ้น ! ไม่เกิดจากวัตถุ ไม่เกิดจากสถิติ ไม่เกิดจากการคำนวณ ไม่มี ! เกิดจากจิตอย่างเดียว !

เทศน์เช้า วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๕๓ ๙

เกิดจากจิต ถ้าจิตเป็นสัมมาสมาธิ... เกิดจากจิต อวิชาอยู่ที่จิต ! ปฏิสนธิจิต จิต
เกิดตาย... เกิดจากจิต แล้วทำลายที่จิตนั้น จะเป็นผลงานของเรา ! เอวัง